

ממנו רב', דהיינו שהנופל ביותר הוא הרב שמגלה את הסודות שלא כראוי, ובזה הוא נתפס

באותו עוון[3].

אור הרשב"י

ללמוד ספר הקדוש ע"ן חיים חמש פעמים, על כן חכם אתה בעיניך בחכמה זו, וחושב אתה בעצמך כיון שלמדת ע"ן חיים חמש פעמים נעשית מקובל גדול, עד כי עלה בלבך לשאל ממני אם מעתה חייב אתה להעמיד תלמידים הרבה בחכמה זו שיקבע להם עת ביום או בלילה בלימוד ע"ן חיים, ואם צריך לצמצם בתלמידים או כל דכפין יתי ויכול ניכר מדברריך שאתה יצאת י"ח עצמך בלימוד שקיימת מצות ללמוד, ועתה משתדל על מצות ללמד, אמנם אני הדל מבין שלמודך שלמדת בע"ח דומה ללימוד אנשים פשוטים שלומדים ספר הזוהר ותיקונים אחת בשנה ואדרות הקדושות ד"פ בשנה אשר לעת זקנותם נמצאו בידם מאה פעמים, והשגתם במאה שנה שוה עם השגתם בפעם הראשונה, כן אתה השגתך בפעם החמשית של ע"ח שוה עם פעם הראשונה ואין אתה עומד במקום שראוי לעמוד, ואין אתה יושב במקום הראוי לישב, וכפעם בפעם חדא היא. וקורא אני עליך המשל שהביא בעוגת רצפים לעניינינו ואני אמשלחו לענייך בשינוי, והוא כי באיים המיוחסות למלך פורטוגאל היה אדם אחד מסויים לדרך הים והוא רב החובל מכלכל ספינות המלך על פיו יחנו ועל פיו יסעו, והאיש זקן בא בימים ויש לו אשה במלכות צרפת ובן אחד קטן, והאיש ההוא

[3] ובענין חומר לימוד הסודות לתלמיד שאינו הגון עיין במש"כ הרי"ח הטוב שו"ת רב פעלים חלק ג - סוד ישרים סימן א' וז"ל: מכתב לת"ח א' תושב עיר אחרת ששאל ממני שאלות בלימוד הסוד, ואיני מזכיר שמו ולא שם עירו ככתוב וסוד אחר אל תגל. והנושא בא. חכם בעיניו איש עשיר ודל מבין יחקרנו.

איש ידיד מכתבך הגיעני, וע"ד השאלות ששאלת ממני בעניני הסוד והקבלה, אין לי מה להשיב על שאלות סודיות כי דל אנכי בחכמה זאת, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ולרחמים אני צריך עינאי לשמייא נטלית גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. על כן עמד קנה במקומו ושערי תשובה ננעלו על שאלות אלו. ורק אמרתי אמלא האגרת הזאת אליך הידיד בתוכחת מגולה, לקיים בה מצות הוכח תוכיח את עמיתך ואקוה שיהיו דברי אלה קרובים לקרב התועלת אליך ולאנשים כיוצא בך, ואין אני חושש על ההקפדה הטבעית שבחומר האדם, כי סומך אני על הכתוב הוכח לחכם ויאהבך על כן בוטח אני שיעלו דברי אלה לרצון לכל הקורא היושב בשבת תכחמוני.

הנה מבין רסי ענייך בדברים שכתבת במכתבך ניכר כי אתה עשיר בלימוד זה הקדוש, כי ראיתי אתה משתבח שזכית

הלימוד היומיומי

אור הרשב"י

ויאמר לבנו ראה בני יפה עינים, זו היא הספינה וזה שבאמצעיתה הוא האילן שבו ימצאו נחת, כי עליו יבטח הרב החובל ולא יחת. ויקח עוד שלשה מחטים דקים וגרועים, ויאמר לבנו ראה בני אלה הם שאר האילנות המיוחסים לספינה, ואולם האמצעי הוא אביהם, על כן הוא יותר עב ושמתי לראש פנה. ויקח קרום הביצה ויקרעהו לשנים עשר קרעים, ויקף אותם על המחטים עולים ויורדים במקומות נודעים, ויאמר אל בני ראה בני אלה הם הוילונות קטנים וגדולים, המקבצים את הרוח ומוליכין הספינה בלב ים ושואן גלים, ויקח מעט שערות דקות ויקשרם מבין המחטים לקרומות, תחתיים שניים ושלישים עולים ויורדין בסולמות, ויאמר ראה בני אלה הם החבלים אשר ישתמשו בהם המלחים, להפריד מהרה כל וילון מלמטה למעלה או לקבצו ברוח סערה כדי שלא יהיו נאלחים. ויקח שתי שערות וישזור אותם ויעשם חבל אחד, ויאמר ראה בני זהו חבל התשועה אשר יקשרו בו הספינה כשתגיע לנמל, וחבל זה אצל רוכבי הים כמו אצל היהודים ברכת הגומל. ויקח חתיכת שעוה קטנה ויבן ממנה כמו פטיש, ויחבר אותו לראש חבל התשועה, ויאמר לבנו ראה זהו הברזל שתופס הספינה בים ואוחז בה שלא תזוז ממקומה. ויצויר עוד בחתיכת שעוה קני השריפה והחדרים והתאים אשר בספינה, ויצויר את בית התבשיל ובראש הספינה נתן חדר אחד לראש פנה, ויאמר

שאל מאת המלך לתת לו לפקוד את אשתו ואת בנו הקטן הנעים, ויתן לו רשות וילך ויבא אליהם, ויהי היום ויבט בבנו ויאנה ותאמר לו אשתו על מה אתה נאנת, ויאמר רואה עצמו זקן בא בימים והייתי רוצה שלמראה עיני יהיה בני רב החובל וירש כתרי, מי יתן והיה שתתניהו על ידי ואוליך אותו באניות של הים ואלמדוהו המלאכה הזאת וחכמתי בה עד שיהיה ראוי להיות המשרה של רב החובל על שכמו וימלא מקומי, ותבך אמו בכי גדול ותאמר איך יתכן למסור לך בן יחיד וקטן בשנים להוליכו בלב ימים, וגם הדבר הזה אשר דברת להיות הבן הזה רב החובל לבי הומה עליו ואתאווה בכל לבי לעשותו רב החובל בתנאי שתלמדוהו החכמה של מלאכה זו בעודו יושב אצלי בביתי ועיני רואות אותו, ואם לא תעשהו בכך הנה היא כל ימיה תשב במרר ובכיה ולא תשקוט ולא תנוח, על כן ראה מה תעשה ללמדו המלאכה כדי שיהיה רב החובל.

ויהי בראות רב החובל צרת אשתו ומצוקתה ובכיתה ודמעתה, אמר לה לא תבכי ולא ירע לבבך עתה אעשה כחפצך ואלמד את בניך להיות רב החובל בעודו יושב לפניך. ויצו רב החובל ויביאו לו קערה מלאה מים, ואת בנו הושיבו על הברכים, ויאמר לו ראה בני זה הים הגדול החלוק מן היבשה, אשר בו יתהלכו דורכי הים כאלו הולכים בקרקע כבושה, ויאמר להביא שפופרת ביצה ויצף אותה על פני המים, ויקם באמצעיתה מחט

הלימוד היומיו

אור הרשב"י

אמיתתו אפילו טיפת גרגיר של חרדל מן הדרוש ההוא עכ"ל, על כן צא וחשוב בשאר סודות אחרים וכ"ש בסודות עניינים רבים. והנה מורינו הרב המחבר ספר הזה שקראו עין חיים כדי להראות לבני אדם את מי ים הגדול והנורא הביא שיעור שני קבים מים והניחם בתוך הקערה שהיא הספר הקדוש הזה שקראו בשם עין חיים, ועשה ז' היכלות דוגמת שבעה ספינות גדולות ההולכים בלב הים הגדול והנורא, והניחם והעמידם תוך הקערה הוא הספר הקדוש עין חיים שהוא קמץ הכמות ורב האיכות, וכאשר יבא האדם לאכול מעין החיים תחלה וראש נכנס בהיכל הא' שבו דרוש היושר והעגולים, הנה הקורא ודאי הוא יודע משמעות תיבת עגולים ומשמעות תיבת היושר, ולכן יודע לצייר בשכלו איך הוא תמונת היושר ואיך הוא תמונת העיגול, אך איך עומדים עולמות העגולים ועולמות היושר ואיך נכנסים ונכללים זב"ו, ועד היכן מגיעים ומסתיימים הם ופרטיהם ופרטי פרטיהם, בכל זאת אין מבין ואין יודע ואין משכיל. ומורינו המחבר זלה"ה עשה בהיכל הא' הזה ששה שערים הנקובים בשמותם משער אח"פ עד עקודים, שהקורא נכנס בהם ומתלמד מדבריהם, אח"כ נכנס הקורא בהיכל הב' שיש בו ד' שערים, ואח"כ נכנס בהיכל ג' שיש בו שני שערים, אח"כ בהיכל ד' שיש בו שלשה שערים, אח"כ בהיכל ה' שיש בו י"ז שערים, אח"כ בהיכל ו' ו' / שיש בו ח' שערים,

לבנו זהו חדרך ומקום מושבך, ויקח כף אחת וימרוץ בקערה, עד אשר נתק מחשבון השערות שערה, ויאמר לבנו ראה בני כי עמד בים רוח סערה, וישוב לטרופ יותר בחזקה עד אשר נפל המחט האמצעי, ויאמר לבנו עת צרה עבר, כי האילן הגדול נשבר, ואז צריך אתה להוציא עלים אחרים מאותם הכפולים שיש בספינה כדי להעמידם במקום אלו הנשברים והנפולים, ויעבור הכף מן הקערה וינוחו המים כמשפט הראשון, ויאמר ראה בני נח הים מועפו והמלחים הלכו להם לישון, ויחבקו וינשקו, ויתנהו ביד אמו, ויאמר לה התבשרי אשתי הגבירה, שכבר נתחכם בניך ועתה בשם רב החובל נקרא, ע"כ.

כן אני קורא המשל הזה על מי שהוא חלש השכל בחלק הנגלה של תורתנו הקדושה והוא לומד דברי רבינו האר"י ז"ל בעין חיים ומב"ש ושער ההקדמות והשנתו בהם כהשגת בעלי בתים בספר הזהר ותיקונים, ואינו מכיר ערכו אלא חושב עצמו שנעשה מקובל מוסמך וחושב שבלימודו זה נהירין ליה שבילין דרקיעא כשבילי דנהרדעה.

והנה כל איש חכם ומבין יודע כי באמת הסודות של עולמות העליונים הם ים גדול ונורא שאין להם סוף ותכלית וא"א לשום נברא להשיג אותם אפילו חלק אחד מאלף אלפי אלפים וריבי רבבות מהם, פוק חזי מ"ש רבינו מהרח"ו ז"ל על סוד אחד מענין קריעת ים סוף וז"ל, הסוד הזה צריך להעלימו אם מפאת עצמו ואם מפני שאין אנו יודעים

אור הרשב"י

האלונות במחטים והוילונות בקרומות הביצה, והחבלים בשערות והאנקר וקני השריפה והתדרים בחתיכות השעוה, ורב החובל יודע מה אלו הדוגמאות, אך בנו הקטן לקוצר דעתו חשב שאלו הם הכלים וכל הדברים שצריכין להיות בתוך הספינה, ועד"ז הוא הטעות שטועה איש הפתי בלימודו סודות התורה בע"ז חיים כאמרו.

וכן עוד נמי כשלקח רב החובל כף אחת ויטרוף בחזקה בקערה עד שניתק מחשבון השערות שערה אחת וישוב לטרוף בחזקה יותר עד שנפל המחט הגדול האמצעי ואמר לבנו ראה בני עמד בים רוח סערה והוא עת צרה גדולה, וכאשר העביר הכף ונחו המים, אמר לו ראה בני היתה הרווחה כי נח הים מזעפו והמלחים הלכו לישן במנוחה ויחשוב הבן לקוצר דעתו כן הוא ממש, וכזאת יקרה לאיש הפתי בלמדו ע"ז חיים ולפעמים יתקשה בנוף הדברים, ואח"כ ימצא לפי דעתו ישוב לקושיתו, ובאמת אין בקושיתו ממש, ואין בישובו מעם, והקושיא שראוי להתקשות בה לא עלתה על דעתו ולא השיגה, וכן ישוב הדברים באמת לא עלה על לבו ונטה לדרך אחרת ותלי תניא בדלא תניא, ולפעמים יבין מן ציונים שמצינין בדברי רבינו ז"ל על שערים אחרים או על שער ההקדמות או מב"ש הוא טועה בהם, ואינו מבין על מה ציינו אותם ולכן הוא יוצא ממרכז האמת ומתיישבת דעתו בדבר שאינו מן הישוב ולא נגע הא בהא.

אח"כ בהיכל ז' שבו תשעה שערים, ואין השגת כל אדם שוה בהם כי כל אחד משיג כפי כח שכלו וכפי המלמד אותו, כי הדברים הקדושים דברי קבלה נקראים ואין אמיתותם מושגת לאדם אלא ע"י רב מוסמך שמקבל ממנו. כי אין הקלמוס מטיף דברים ברחבה כאשר יטיף הלשון מפה לאוזן.

והנה רבינו המחבר הספר הקדוש הנקרא ע"ז חיים עשה לים הגדול ורחב ידיים דוגמה בשני קבין מים שהניחם בתוך הקערה, ועשה לספינה הגדולה הנקראת לויתן העומדת בתוך הים הגדול, דוגמה בשפופרת של ביצה שהעמיד בתוך ב' קבין מים שבקערה, כאשר עשה רב החובל לפני בנו הקטן, והנה בודאי רב החובל יודע הוא שאין הקערה ים הגדול ואין שפופרת הביצה ספינה הגדולה, ורק הבן לקוצר דעתו חושב כן הוא ממש זה הים הגדול וזו היא ספינה הגדולה אשר אביו רב החובל מושל בה ומהלך בה, וכן איש הפתי טועה בדמיונו בלימוד הסודות אשר הובאו בע"ז חיים הן כפשוטן וצביונן אשר עליהם אין להוסיף לבאר יותר, ותשלם כל המלאכה בדברים אלו, ותו לא מיד, וחושב כי מורינו הרב זלה"ה ככה כיון בדברים אלו כאשר עולה במחשבתו של הקורא, ונמצא זה הפתי טועה בדמיונו כאשר טעה אותו תנוק בקוצר דעתו.

וכן נמי עוד רבינו המחבר זלה"ה הראה לנו בשערים שעשה בתוך ספר הקדוש הנז' כאשר הראה רב החובל לבנו בתוך הקערה,

הלימוד היומי